

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023

Plattformen Civila Sverige mot Människohandel (Plattformen) samlar sedan 2013 organisationer och aktörer som verkar inom civilsamhället för att hjälpa människor utsatta i människohandel och människohandelsliknande exploatering. Tillsammans driver vi skyddade boenden, arbetar uppsökande, ger juridisk rådgivning, tillhandahåller tolkhjälp och samtalsstöd, samt bedriver påverkansarbete gentemot beslutsfattare grundat på vår samlade erfarenhet. Mångfalden inom Plattformen är en tillgång och innebär att vi kan nå fler och anlägga fler aspekter på problematiken människohandel. Sedan 2017 är Plattformen en ideell förening med medlemskap tillgängligt för organisationer och enskilda individer engagerade inom civilsamhället.

Vårt uppdrag

Plattformen är en partipolitisk och religiöst obunden ideell organisation som utgår från de mänskliga rättigheterna och:

- Verkar för att utsatta för alla former av människohandel och människohandelsliknande exploatering och prostitution ska kunna ta tillvara sina mänskliga rättigheter och att människohandel ska motarbetas och förebyggas;
- Verkar för ett samhälle där utsatta, de utsattas familj och de som riskerar att utsättas ska få möjlighet till ett värdigt liv;
- Verkar för en implementering av aktuella internationella överenskommelser, konventions- och människorättsverktyg utifrån principen om de utsattas bästa;
- Samordnar och kvalitetssäkrar insatser som leder till en förbättrad och stärkt situation för de utsatta och deras familjer samt de som riskerar att bli utsatta, på såväl individuellt som strukturellt plan.

Organisation

Styrelse

Plattformens styrelse har sedan årsmötet i april 2023 bestått av 7 ledamöter:

Ordförande:	Jacob Flärdh (Childx)
Vice Ordförande & kassör:	Malin Roux Johansson (RealStars)
Ledamot:	Kremena Hultby (Frälsningsarmén)
Ledamot:	Marianne Broddesson (Terrafem)
Ledamot:	Sofie Arvidsson (Stockholms Stadsmission)
Ledamot:	Emelie Huuva Skeppar (Roks)

Ledamot:

Daniel Åman (Göteborgs Räddningsmission)

Medlemskap

I Plattformen 2023 förekom tre former av medlemskap:

1. Fullt medlemskap – för organisationer (stiftelser/samfund/föreningar) i Sverige och innebär motionsrätt samt yttrande-, förslags- och rösträtt vid årsmötet.
2. Individuellt medlemskap: för enskilda oberoende aktörer som är partipolitiskt obundna och innebär motionsrätt samt yttrande vid årsmötet, dock inte förslags- eller rösträtt.
3. Nätverkande medlemskap: för organisationer och oberoende individuella aktörer som önskar medverka i arbetet och/eller stödja de ändamål som beskrivs i Plattformens stadgar. Det nätverkande medlemskapet ger rätt att medverka som observatör med yttranderätt på årsmötet.

Under 2023 fick Plattformen 3 nya medlemmar. Under år 2023 avslutade 4 medlemmar sitt medlemskap genom att avstå från att betala medlemsavgiften. Totalt hade Plattformen 23 betalande medlemmar år 2023, varav 22 var organisationer. 17 organisationer hade fullt medlemskap, och 5 organisationer var nätverkande medlemmar.

Organisationsutveckling

Plattformen har under 2023 fortsatt arbeta med ökad professionalisering av arbetet, och som arbetsgivare. Plattformen har under 2023 haft två anställda under året, varav en heltid för Nationella Stödprogrammet och en halvtid för kanslifunktionen samt nulägesanalys för metodutveckling av uppsökande arbete av personer som utnyttjas i sexuell exploatering.

Internationellt kunskapsutbyte

Plattformen är medlemsorganisation i EU Civil Society Against Human Trafficking som normalt sammankallar till konferens två gånger per år i Bryssel eller online. Under 2023 sammanträdde man vid 2 tillfällen och Plattformen deltog vid 2 tillfällen, varav ett av dem i Bryssel. Plattformen har medverkat vid ett regionalt expertgruppsmöte i Rumänien om risken för exploatering av personer som flyr Ukraina, organiserat av UNODC, Frankrike och Sverige.

Plattformen har deltagit i samverkan med OSCE/ODHIR för civilsamhällesaktörer för att motverka människohandel kopplat till situationen i Ukraina, samt i NSPM:s nationella samordning kopplat till Ukraina. Plattformens koordinator är medlem i GRETA:s nätverk för specialiserade jurister och civilsamhällesorganisationer. Plattformen rapporterar även årligen till amerikanska ambassaden inför amerikanska UDs (US State Dept) granskning av Sveriges arbete mot människohandel som släpps genom "Trafficking in Person Report" varje år.

Civilsamhällets lägesrapport 2022

Varje år sammanställer Plattformen statistik från sina medlemmar och våren 2023 sammanställde vi 2022 års statistik. Statistikrapporten publicerades i juni 2023, och finns att läsa på Plattformens [hemsida](#).

Löpande verksamhet 2023:

Januari	Debatt i Europaportalen inför förhandlingen av EU-direktiv: https://www.europaportalen.se/2023/01/svenska-eu-politiker-har-ett-ansvar-minskad-manniskohandel
Februari	Besked om beviljade medel från Socialstyrelsen
Mars	Avtal med Jämställdhetsmyndigheten avseende NSP för 2023 Frukost/vernissage för lansering av Porträtt Torsk tisdag 28 mars
April	Årsmöte
Maj	Styrelsedag med verksamhetsplanering
Juni	Plattformen publicerade den årliga statistikrapporten.
Juli	Plattformen anställer projektledare
Augusti	Projektstart nulägesanalys av uppsökande arbete mot personer som utnyttjas i sexuell exploatering
September	Gemensamt brev med flera aktörer till EU-parlamentariker inför omröstningen av INI-rapporten om prostitution.
Oktober	Projektstart <i>Project FRAUD</i> , tillsammans med Östersjöstaternas råd

November

Artikel i Dagens Arena om minskningen av NSP:

<https://www.dagensarena.se/innehall/bantat-stod-och-skydd-till-mannisko-handelsoffer/>

Insats mot efterfrågan - annons i DN och Aftonbladet samt utomhustavlor

December

Plattformens arbete med utsatta

Nationella stödprogrammet

Genom det Nationella Stödprogrammet ("NSP") erbjuder Plattformen stöd till individer utsatta för människohandel och exploatering. Via NSP kan utsatta individer, vilka identifierats som potentiella offer för människohandel erbjudas stödinsatser som komplement till samhällets insatser. Syftet är att säkerställa att potentiella offer för människohandel och exploatering (samt medföljande barn) vilka befinner sig i Sverige erbjuds stöd i enlighet med Sveriges konventionsåtaganden¹, oavsett var de utsatts och oavsett medverkan i rättsprocessen. Under 2023 har NSP omfattat 59 personer med stöd av medel, samt 9 barn i hemlandet. Antalet personer som omfattas av programmet har fortsatt öka över tid. 2023 är det högsta antalet personer som omfattats av programmet sedan programmet startade. Dessa personer omfattades sammanlagt av 117 beviljade stödinsatser.

NSP finansierades under 2023 med totalt 2,5 mSEK varav 2 mSEK var avsedda för direktinsatser inom programmet. Under hösten förstärktes NSP med 500 000 SEK efter dialog med Jämställdhetsmyndigheten då medelåtgången varit högre och omfattat fler personer än tidigare vid samma tidpunkt på året. Totalt har budgeten för direktinsatser under 2023 därmed varit 2,5 mSEK, och för hela programmet 3,2 mSEK. Dessa har fördelats för insatser utförda mellan 1 januari och 31 december 2023. Vid årets slut fanns medel på andra budgetposter kvar som omfördelades till direktinsatser. Totalt fördelades 2 562 651 SEK i direktinsatser till stödsökande inom programmet.

.Under våren certifierades en ny aktör för programmet, Safe Havens Traffickingcenter i Stockholm. Traffickingcentret är ett komplement till de skyddade boendena inom programmet, som möjliggör rättighetsbaserat juridiskt och socialt stöd för personer som har ett tryggt boende. NSP har fortsatt arbeta med certifiering särskilt i Region Nord för bättre geografisk täckning inom programmet. Certifieringssamtal och besök har gjorts hos två kvinnojourer i region Nord under året. Certifieringsprocess och besök har också gjorts hos Terrafem i

¹ Europarådets konvention för offer mot människohandel 2005 och EU-direktiv 2011/36/EU

Stockholm. NSP har haft kontakt med regionkoordinatorer i region Bergslagen som ett första steg i att identifiera behoven och potentiella aktörer för NSP i regionen.

För mer information om NSPs verksamhet och årsrapport 2023, se www.manniskohandel.se

Plattformens påverkansarbete

I Plattformens påverkansarbete ingår bland annat samverkan och nätverkande, deltagande i event och utbildning, samt publicering av rapporter och annat material. Under löpande verksamhet ovan framkommer en del av detta arbete, nedan nämns några viktiga inslag särskilt.

Plattformen har under 2023 deltagit i rundabordssamtal och sakråd på arbetsmarknadsdepartementet gällande mäns våld mot kvinnor och människohandel. Bland annat har detta gällt framtagandet av åtgärdsprogrammet för 2024-2026 inom ramen för den gällande nationella strategin för mäns våld mot kvinnor, där också prostitution och människohandel ingår.

Nationella stödprogrammet

NSP beviljades medel från Jämställdhetsmyndigheten, dock med begränsningar. 2023 begränsades programmet efter besked att det långsiktiga stöd som programmet erbjudit tidigare i mån av medel inte skulle kunna finansieras av myndigheten under 2023. Tidigare kunde NSP-certifierade boenden ansöka om två förlängningar av 90 dagar fördjupat stöd, vilket inneburit tillgång till maximalt 270 dagar fördjupat stöd för personer som behövt fortsatt skydd och stöd. Dessa förlängningar beviljades i första hand till halva dygnersättningen för att balansera långsiktigt skydd och stöd med att kunna erbjuda initialt stöd till så många som möjligt. En förutsättning för långsiktigt stöd som inte motsvarar en betänketid är att personen vistas legalt i Sverige. Typiskt sett har detta stöd erhållits av asylsökande som behöver långsiktigt skydd och stöd men som inte kunnat få skyddat boende via myndighetsaktörer. Under 2023 har långsiktigt skydd och stöd inte varit tillgängligt varken via NSP eller via myndighetsaktör för stor del av målgruppen. En viktig del av påverkansarbetet under 2023 har varit att uppmärksamma målgruppens behov av långsiktigt stöd och att detta behöver återinföras inom Nationella Stödprogrammet. Ett möte begärdes med arbetsmarknadsdepartementet under hösten inför finansiering av NSP 2024. Plattformen framförde kritik mot begränsningen av programmet och behovet av långsiktigt stöd under ett möte med Jämställdhetsministern i januari 2024.

Kampanj med Terrafem och ROKS

Under 2023 bjöds Plattformen in av Terrafem att samverka till en kampanj tillsammans med ROKS för att öka kunskapen om civilsamhällets stöd till målgruppen kvinnor och barn, och det stöd och skydd och civilsamhället erbjuder och ibland är den enda aktör som står för på grund av brister i samhällets stöd. Utgångspunkten för kampanjen är det antal kvinnor och barn som får stöd av civilsamhället enligt Plattformens statistikinsamling. Kampanjen har tagit fram tryckt

material och en landningssida på Plattformen som på fem olika språk förmedlar information om tillgängligt stöd till kvinnor och barn bland Plattformens medlemmar.

Kampanjen kommer att lanseras under våren 2024 genom digital spridning, spridning av tryckt material och annonsering på utvalda platser, tillsammans med Plattformens rapport som uppmärksammar bristerna i skydd och stöd i Sverige och påtalar åtgärder vi vill se utifrån Plattformens idéprogram.

Trafficking in Persons Report (TIP)

Plattformen bjuds varje år möjligheten att rapportera på civilsamhällets arbete och de trender vi ser till US Department of State Trafficking in Persons Report (TIP) så även 2023. Detta gjorde vi skriftligt under 2023.

Sexköpslagen/Efterfrågan

Plattformen har arbetat fram och genomfört en kampanj - Porträtt Torsk - mot efterfrågan av köp av sexuell tjänst. Syfte har varit förebygga sexuell exploatering och motverka den efterfrågan som driver prostitution och människohandel. Kampanjens inriktning var att synliggöra den svenska sexköpslagen, med särskilt fokus på straffskärningen som gjordes i augusti 2022 då böter togs bort från straffskalan vid sexköp. Vid kampanjens start hade ingen döms till fängelse och vi betonade i kampanjen att risken blivit större än tidigare, strålkastarljuset låg därmed på sexköparna. Kampanjen bestod av en konstutställning - en samling med fiktiva rättegångsteckningar skapade av landets främsta rättegångstecknare.

Teckningarna och porträtten signalerade att fler av de som köper sex kan hamna i rättegång och riskera att få deras ansikte avbildat av en rättegångstecknare. Utställningen gick att se under våren på två hotell, ett i Stockholm och ett i Göteborg, och lanserades med frukost, talare och panel på ett av hotellen. Det skapades även en digital utställning <https://portratt-torsk.com/> och kampanjen spreds på sociala medier och via vykort, exempelvis under konferensen Nationell konferens mot kommersiell sexuell exploatering av barn 2023.

Under november genomfördes ytterligare en kampanjinsats i Stockholm mot sexköp och prostitution. Den bestod av två annonser (DN och Aftonbladet) samt två utomhustavlor och blev en fortsättning på Plattformens arbete för att eliminera efterfrågan. Annonserna/tavlorna illustrerade de recensioner som förövare skrivit efter sexköp och delat på på sk digitala bordeller.

Kunskapsutbyte

Under året har Plattformen anordnat medlemsmöte och nätverksmöte, såväl för Plattformens medlemmar och för de certifierade boendena inom NSP.

Kunskapsöverföring

Under året har Plattformen svarat på förfrågningar om att delta i intervjuer och dela resurser och rapporter med studenter, företrädesvis vid universitet. Plattformen ser att det är viktigt att

så långt det är möjligt svara på dessa förfrågningar för att stärka medvetenheten och kunskapen om vår målgrupp och civilsamhällets arbete.

Plattformen har varit del av expertgruppen för exitprogrammet för personer prostitution och människohandel för sexuella ändamål, samt förmedlat sina erfarenheter till delegation mot arbetslivskriminalitet. Vidare är Plattformen partner i ett projekt om ekonomisk exploatering och välfärdsbedrägerier kopplat till människohandel, som drivs av Östersjöstaternas råd, CBSS. Sverige, Lettland, Estland och Finland deltar i projektet. Projektet startades upp 2023 och kommer att pågå under 2024. Plattformens roll i projektet är att som civilsamhällesorganisation bidra med vårt perspektiv, samt brottsofferperspektivet utifrån våra erfarenheter med att ge skydd och stöd till brottsutsatta i målgruppen.